

ГУБЕР КУЋУ ГРАДИ

Мириловићи се налазе подно планине Видуше у источној Херцеговини. Село је прекривено ораницама, сенокосима, доловима и дољачама. А земља посна, тврда и танка.

У тој суровој природи родио се Мирко Јаковов, у којој ће провести детињство чувајући ситну стоку и рану младост у крчењу малих зелених утрина и шибља, како би се добиле или повећале постојеће оранице и сенокоси.

Од давнина је била подела посла у свакој фамилији, онако како је живот у таквој суровој каменитој природи тражио. Млађи ожењени људи и младићи привређивали су на својим имањима, све од орања, копања и отимања земље од камењара до жетве, вршидбе и стављања зрна жита у амбаре. Посебно се много радило на узгајању кромпира, купуса и другог поврћа. Младе невесте су свако јутро одлазиле у околна брда и на леђима доносиле насечена дрва, а током дана обављале кућне послове. Деца су чувала ситну стоку од јутра до смркавања, без обзира какво је време. Сточарство и земљорадња бејаху им основа за животни опстанак у каменитој херцеговачкој природи.

На самом почетку двадесетог века, у својој петој години, поче Мирко чувати јагњад и ја-риће са старијом сестром. То му је била прва кућна обавеза. А кад намири седам година, на захтев мајке постаде самосталан чобанчић од почетка пролећа до краја ране јесени. Почетком касне јесени са једном од старијих сестара чувао је ситну стоку, како је мајка одредила. Њена реч се морала поштовати. То за Миркове године није било лако, нарочито кад почну јесење кише. Главу је прекривао уврнутим ко-стретним хараром, јединим заштитником од кише.

Ни зими Мирко није био боље среће. По дубоком снежном покривачу морао је помагати сваки дан неком старијем око стоке, ситне и крупне, коју је требало нахранити и водом из чатрње напојити. А кад дође вече, суши чарапе, обојчине и кожну обућу поред огњишта, као и хрке на себи, у којима је спавао под ко-стретним губерром. Као дете осети све страхоте хладних јесени и зиме, сву беду, немаштину и глад, које су сваког мориле од рођења.

Кад Мирко уђе у десету годину живота, крену у основну школу. Сваки дан је пешачио седам километара уским каменим путем до ва-роши и истим се враћао кући. Више по ки-шном и снежном времену, него по лепим сун-чаним данима, али, није му сметало, да буде одличан ђак пешак.

По завршетку основне школе, уз помоћ оца, научи жети бела жита. Први пут осети те-жак жетелачки рад у четрнаестој години. Мо-рао је по цео дан жети чућећи или погнуто, по врућини и јакој припеци. Ноћу је било непод-

ношљиво, кад болови у леђима почну да раде. Пожњевено се везало у снопове и носило на леђима до каменог гумна. Кад се жетва обави, креће вршидба са два коња и сви други послови, док се зрно не стави у амбар.

Ни прва јесен по завршетку основне школе, не би Мирку лака, кад поче копање и орање.

Треба да научи како се у долу испод планине Видуше вади кромпир и ставља у припремљени трап. А кад отпоче јесење орање на њиви, предвиђеној за сетва ражи, отац рече:

– Мирко, од овог јутра ореш, а ја водим волове. Прво ћу ја узорати неколико бразда, а ти гледај како се у десној руци држи рало и оре. бразда. У исто вријеме узорану земљу мораш слагати раоником. Ја ћу полако орати, а ти иди поред мене и добро гледај шта и како ја радим. Јаков узора три бразде, па упита сина:

– Јеси ли све добро видио?

– Јесам!

– Сада ћеш ти – вели отац.

Кад волови поново кренуше, а Јаков се држао рукама за јарам корачајући испред волова, да би могао пратити сина како оре. Прву бразду Мирко узора у великом страху, под будним очевим оком. И кад га отац осоколи, да добро оре, са олакшањем настави наредне бразде. То би Јакову мило, јер ће те јесени мање орати, а син више.

Мирко до подне поора малу њиву и то у великом задовољству.

– Је ли тешко орати? – упита отац,

– Јесте!

– Е, па кад одрастеш, тражи мекшу и роднију земљу, да ође не ореш посну и тврду, какву данас узора.